

РЕШЕНИЕ

№ 8128

гр. София, 22.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43 състав, в публично заседание на 06.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **10331** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) и чл. 84, ал. 3 във вр. с чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на К. С. Е., Л., родена на 06. 05. 1997 г., гражданка на Руска федерация, чрез адв. Т. А. И., САК, със съдебен адрес [населено място], [улица] /безистен/, ет. 2, срещу Решение № 14270/02. 10. 2023 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет на Република България, с което на чужденката е отказан статут на бежанец и хуманитарен статут.

С жалбата се иска отмяна на решението като незаконосъобразно, постановено в нарушение на материалния закон и в противоречие с административнопроизводствените правила и целта на закона. Правят се възражения, че не са изяснени относимите факти и обстоятелства, чрез които да бъде установена обективната истина в нейната цялост. Жалбоподателката посочва, че е напуснала страната по произход поради страх от преследване във връзка с участие в протести срещу властта, основание за предоставяне на статут по чл. 8, ал.1 от ЗУБ. Преценката за опасността от преследване във връзка с участието в протестите е формална, не са съобразени данните от общодостъпни източници на информация, че централните власти в Русия отговарят с масови арести и насилие срещу гражданите протестиращи срещу войната в Украйна. По – строго от обикновените граждани се преследват правозащитни активисти и организации. Голяма част от задържаните са подложени на мъчения и нехуманно отношение. Приет е закон за борба с „разпространението на

фалшива информация“, по който закон са преследвани редица общественици, политици и активисти, които са противници на режима на президента В. П.. Неправилна е и преценката, че спрямо бежанската история на К. С. Е. са неприложими принципите, залегнали в чл. 9, ал.1, т.2 и т. 3 от ЗУБ. Иска се отмяна на решението и връщане на преписката за ново разглеждане и произнасяне, след всестранно изясняване на относимите факти и обстоятелства и анализ на актуалната обстановка в сраната на произход в светлината на конкретно заявените факти. В хода на съдебното производство доводите се поддържат от адв. И..

Ответникът – председателят на ДАБ при МС, чрез юрисконсулт Г., прави искане за оставяне в сила на обжалваното решение като правилно. Излага съображения, че в хода на съдебното производство не са представени доказателства, които да оборят изводите на административния орган, че не са налице предпоставките за предоставяне на статут по чл. 8 и чл.9 от ЗУБ. Представени са писмени бележки.

Прокурор К. от СГП дава заключение, че жалбата е основателна.

Административен съд София - град, след като взе предвид становищата на страните и въз основа на приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано по молба от 02. 12. 2023 г., изпратена до ДАБ при МС, регистрирана с вх. № УП 21984/06.12.2022г., подадена от К. С. Е., с която чужденката е поискала предоставяне на международна закрила от Република България. Мотивите са невъзможност да се завърне в страната по произход, поради заплахата за живота ѝ във връзка със започналата мобилизация и водената от Русия война в Украйна, с която тя не е съгласна. Съществува опасност от мобилизация на жени с медицински професии, самата тя е дипломиран стоматолог и счита, че е застрашена от мобилизация.

Молителката е регистрирана като К. С. Е., Л., родена на 06. 05. 1997 г., гражданка на Руска федерация, женски пол, етническа принадлежност: рускиня, религия: православна, образование: висше, семейно положение: разведена.

Чужденката е получила на руски език копие от Указания за правата и задълженията на чужденците, подали молба за закрила в Република България, включваща пояснения относно производството за предоставяне на международна закрила; относно последваща молба за международна закрила; относно връчване на решенията в превод на руски език, в потвърждение на което на последната страница на екземпляра им се е подписала лично.

Подписала е декларация за съгласие за обработванте на лични данни на чужденци, търсещи международна закрила.

Съставена е Евродак дактилоскопна карта с референтен номер: В.. С писмо Рег. № М - 6821/31.03.2023г., съгласно чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗДАНС, ДАНС не възразява да бъде предоставена закрила в Република България на К. С. Е., в случай, че отговаря на условията по ЗУБ.

С чужденката е проведено интервю, за което е съставен Протокол рег.№ УП 21 984/23. 02. 2023г. По време на интервюто К. С. Е. заявява, че не е имала проблеми в страната си по произход заради етническата си принадлежност, изповядваната религия, не е задържана или арестувана, спрямо нея лично не е оказвано насилие, не е възбудено съдебно дело, процес, не е осъждана. Напуснала Русия през месец декември 2021 г., легално, с работна виза за Полша. Останала в Полша до месец март 2022 г. Започнала войната и в Полша отказали да продължат работната ѝ виза.

Заминала легално за Черна гора, със самолет, защото за руски граждани не се изисква виза за Черна гора. Останала около месец. След това се върнала в Русия, за да продължи визата си. Опитала да подаде заявление за туристическа шенгенска италианска виза, но получила отказ. Получила информация, че може да подаде заявление за виза за Полша в посолството на Полша в С.. Получила българска виза и пристигнала в страната през месец юли 2022 г. и подаде заявление за работна виза за Полша. Полското посолство отказало издаването на виза. Междувременно чужденката получила информация, че в А. се издават работни визи за Полша. Напуснала България в началото на месец август 2022 г. Върнала се в Русия, след което заминала за А., където отново ѝ отказали издаване на полска виза. В Русия ситуацията се влошила, започнала мобилизация и чужденката решила да дойде в България, защото имала само българска виза. Пристигнала в България със самолет от А. на 01. 10. 2022 г. При пристигането си не е подаде молба за закрила, защото искала да си намери работа и да получи работна виза. Заявява, че нейните политически възгледи силно се различават от тези на управляващата партия в Русия. Опасява се и от мобилизация, защото има медицинско образование. Участвала е в митинги в подкрепа на Н., симпатизира на политическите му възгледи. Разказва за случаи с други хора, участвали в опозиционни протести и митинги, без лично да е засегната. Семейството ѝ живее в Русия, за момента нямат проблеми. Няма доказателства, че е издирвана за мобилизация, защото по това време не е била в Русия.

В хода на административното производство са представени валиден паспорт, документи за висше образование, статии от интернет относно политическата ситуация в Русия и политическите права на гражданите. Приета е и обсъдена в решението Справка вх. № ЦУ – 1303/31. 08. 2023 г., изготвена от Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС относно актуалната политическа обстановка в Руска федерация, мобилизацията и участието във военните действия в Украйна.

Видно от справката, масово са експулсирани руски разузнавачи, работещи под дипломатическо прикритие в Европа и руските служби агресивно се опитват да възстановят своите мрежи за шпионаж, особено с оглед на военната помощ, насочена към Украйна. Наборната военна служба е задължителна за лица от мъжки пол, има множество хипотези на освобождаване и възможност за замяна с алтернативна гражданска служба по миротворчески, философски, морално – етични, политически или религиозни убеждения. Същевременно е предвидено засилване на отговорността за някои престъпления срещу военната служба, максималната санкция е лишаване от свобода до 15 години. За дезертъорство по време на мобилизация е въведена наказателна отговорност от 5 до 15 години. Според руските военни правила, военнотружещите, които откажат да се сражават в Украйна, могат да бъдат уволнени, но не могат да бъдат наказателно преследвани. Много войници са уволнени след като са отказали да отидат в Украйна, но няма правни основания за завеждане на наказателно дело, ако войник откаже да се бие, докато е на руска територия. Настоящият статус на конфликта в Украйна дава на руските войници законен път да откажат участие. Във военните действия в Украйна участват предимно професионални войници, войници, които са подписали договори, членове на частни охранителни и военни компании, руснаци, които са служили в армията и имат боен опит. Няма обявяване на обща мобилизация на населението, нито има скрита мобилизация в смисъл на принудително призоваване за участие в бойни действия в Украйна.

Постановено е обжалваното решение, с което е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут по смисъла на чл. 8, ал. 1 и чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ поради липса на материалноправните основания за това. Решаващият орган е приел, че в хода на административното производство не са установени факти, които да обуславят необходимостта от предоставяне на бежански статут на молителката. От посоченото в бежанската история не може да се направи извод за наличие на основателни опасения от преследване. Причината за напускане на страната по произход е желанието на заявителката да започне работа легално, с работна виза в Полша, в каквато посока са и предприетите от нея действия и положени усилия. Прието е, че чужденката не е имала проблеми във връзка с политическите си убеждения, които да се квалифицират като „преследване“ по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ, а твърденията за опасност от мобилизация, поради завършено образование по стоматология са определени като голословни. Изложени са мотиви и за липса на основания за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 - 2 от ЗУБ. Административният орган е извършил и преценка на предпоставките за прилагане на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Прието е, че в Русия няма въоръжен конфликт и безогледно насилие, което да застрашава гражданите.

В хода на съдебното производство са приети доказателствата от административната преписка.

Приета е актуална справка за обществено – политическата ситуация в Руска федерация към 19. 09. 2023 г. По данните от справката няма промяна, която да обуславя приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, нито за предоставяне на статут по личните, заявени от жалбоподателката причини.

Представени са Справка за актуалната ситуация на правата на човека в Руската федерация в контекста на войната в Украйна, изготвена от „Център за правна помощ – глас в България“, становище от Председателя на Обществено движение „За свободна Русия“, в което е посочено, че К. С. Е. е участвала в публични антивоенни акции и в протести в щаба на Н., има критично отношение към режима на П.. Има приложени снимки от протестни действия на територията на [населено място].

Жалбоподателката лично дава обяснения, които потвърждават казаното от нея по време на интервюто в производството пред ДАБ при МС. По отношение на мобилизирането на специалисти с медицинско образование заявява, че не знае някои от нейния курс да е бил мобилизиран и с какво се занимава.

Разпитан е свидетеля Д. И. Д.. Съдът кредитира показанията му като обективни и непротиворечиви. Свидетелят дава показания, че живее заедно с жалбоподателката от месец октомври 2023 г. Изразява становище, че ситуацията със свободата на словото в Русия е изключително влошена, а войната с Украйна е достатъчен повод за напускане на страната. Ситуацията е несигурна и нестабилна. В България К. С. Е. се е свързала със Сдружение „За свободна Русия“. Помага им с оформление на материалите за социалните мрежи, включва се в протести срещу войната и срещу режима на П.. Свидетелят посочва, че К. С. Е. има по-малък брат и сестра и семейството ѝ живее в Русия. На него не му е известно те да имат проблеми, нито спрямо нея или семейството ѝ да са предприемани някакви действия, поради политически причини.

При така установеното от фактическа страна, съдът стигна до следните правни изводи:

По допустимостта на жалбата:

Жалбата е подадена от надлежна страна, която е адресат на оспорения административен акт, с право и интерес от оспорването, в срока по чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

При извършената служебна проверка на законосъобразността на оспореното решение (чл. 168, ал. 1 от АПК), на основанията, посочени в чл. 146 АПК, съдът намира, че решението е издадено от компетентен орган по смисъла на чл. 75, ал. 1 от ЗУБ, от председателя на ДАБ при МС

При издаването на акта е спазена предвидената в закона писмена форма, не са допуснати съществени нарушения на административно -производствените правила и на материалния закон.

Правилен и законосъобразен е изводът на административния орган за липсата на материалноправни предпоставки в процесната хипотеза за прилагане на чл. 8 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/ или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Правилен е изводът на административния орган, че изложените от лицето причини не представляват материалноправно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. В разглеждания случай, от изявленията на жалбоподателката е видно, че тя не е била лично преследвана в родината си поради своята етническа принадлежност, раса, религия, принадлежност към определена социална група или партия, или поради политическо убеждение. Не е преследвано и семейството ѝ, което продължава да живее в Русия, без проблеми. От жалбоподателката, в хода на проведеното интервю не са съобщени събития, които да са настъпили след като е напуснала държавата си по произход, които да пораздат основателни опасения от преследване при завръщане, респективно да сочат на нужда от международна закрила. Следователно правилни са изводите на административния орган, че спрямо молителката не са налице предпоставките по чл. 8, ал. 1 и чл. 8, ал. 2 – 5 от ЗУБ. Видно от протокола от проведеното интервю, молителката е напуснала Руска федерацията легално, с цел работа в Република Полша. Имала е работна виза, правила е многократни опити за продължаване на работната виза. Връщала се е в страната по произход безпрепятствено и безпроблемно, отпътувала е легално, без проблеми с официалните власти. При пристигането си в Република България не е подала молба за убежище, нито е подавала такава в множеството държави, които е посетила легално, въз основа на издадени визи, както и безвизово Черна гора. Не е подала такава молба при пристигане в Република България, защото е искала да получи работна виза, което е заявила при проведеното интервю в ДАБ при МС. Касае се за „мигрант“, но не и за лице, което реално има нужда от предоставяне на международна закрила. По отношение на твърдяната политическа дейност и убеждения, съдът счита, че няма риск от посегателства и каквито и да е заплахи за нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост. Липсва риск от мобилизация, доколкото в Русия не е обявена обща мобилизация, нито има скрита мобилизация, нито има данни, че такава ще бъде обявена. Във военните действия в Украйна участват преобладаващо професионални военни. Няма пречка дори за тях да

откажат да подпишат договор, като дори военните не носят наказателна отговорност в този случай. Никой от випуска на жалбоподателката не е мобилизиран, тя не знае за свои приятели и състуденти, които да са мобилизирани. Такава опасност за жалбоподателката не съществува.

Следователно от събраните по делото доказателства не се доказва наличие на преследване или основателен страх от преследване поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическото му мнение и/или убеждение. В тази връзка правилни са изводите за липса на законовите предпоставки за предоставяне на статут на бежанец, предвидени в чл. 8 от ЗУБ.

Съдът счита, че не са налице предпоставките за предоставяне и на хуманитарен статут по чл. 9 от ЗУБ. Съгласно чл. 9 от ЗУБ, такъв статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си на произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, тежки заплахи срещу живота или личността му, като гражданско лице, поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт.

От събраните в хода на административното производство и в хода на съдебното производство доказателства може да се направи извод, че няма реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание. В Русия няма въоръжен конфликт и военни действия, които да са тежка заплаха срещу живота или личността на гражданските лица, нито ескалация на насилие във връзка с такъв конфликт. Нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е в пълно съответствие с чл. 15, б. „в“ от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. /отм. с Директива 95/2011/ЕО/ относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци и като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила.

При разглеждането на този въпрос съдът съобрази Решение на СЕС от 17 февруари 2009г. по дело С-465/2007 г., както и тълкуването на дефинираното понятие за „посегателство“ в чл. 15, буква в) от Директива 2004/83/ЕО относно минимални стандарти за условията за предоставяне на статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила, като изразяващо се в „тежки и лични заплахи срещу живота или личността“ на молителя, обхващащо една по - обща опасност от посегателство като се имат предвид в по-широк план „заплахи срещу живота или личността“ на цивилно лице, а не определено насилие. Освен това, тези заплахи са присъщи на обща ситуация на „въоръжен вътрешен или международен

конфликт“.

Съгласно посоченото решение на СЕС, чл. 15, буква в) от Директивата във вр. с чл. 2, буква д) от същата директива трябва да се тълкува в смисъл, че: съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи.

В процесния случай между страните няма спор, а и от представените по делото официални справки относно актуалното положение в Руска федерация се установява, че в държавата по произход на молителката няма конфликт, който да създава рискове за цивилните лица.

Липсват основания и за предоставяне на хуманитарен статут.

Съобразно твърдяното от жалбоподателката и при преценка на нейните действия, основанията за пребиваване в Република България са в обхвата на ЗЧРБ, а не на ЗУБ.

Спазено е изискването на чл. 75, ал. 2, изр. 1 от ЗУБ, при произнасяне по молбата за статут да се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Обсъдена е ситуацията в Руска федерация в контекста на личната бежанска история на заявителката. Съгласно общото правило на чл. 35 от АПК, решението е издадено при изясняване на обстоятелствата от фактическа страна. Датата, към която следва да се преценява ситуацията в държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 ЗУБ е датата, когато съдът се произнася по случая. При преценка относно ситуацията в страната на произход на оспорващата към датата на приключване на устните състезания е видно, че Руска федерация не се намира в състояние на въоръжен вътрешен или международен конфликт, в страната няма безогледно насилие, което да поставя в опасност живота и здравето на цивилните лица.

При установените от фактическа страна обстоятелства, свързани с

бежанската история на лицето и ситуацията в Руска федерация към настоящия момент, съдът намира, че е правилен изводът на ответника, че липсват основания за предоставяне на бежански и хуманитарен статут.

С оглед на тези констатации, жалбата се прецени от съда като неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

Така мотивиран, Административен съд София – град, I - во отделение, 43 - ти състав

Р Е Ш Е Н И Е:

ОТХВЪРЛЯ жалба на К. С. Е., Л. [ЕГН], родена на 06. 05. 1997 г., гражданка на Руска федерация, чрез адв. Т. А. И., САК, със съдебен адрес [населено място], [улица] /безистен/, ет. 2, срещу Решение № 14270/02. 10. 2023 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет на Република България, с което на чужденката е отказан статут на бежанец и хуманитарен статут.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщението му чрез Административен съд София – град пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: